

قلمرو زبانی:

- ۱- کلمه‌ی مشخص شده در مصراع «هیون آرد از دشت صدکاروان» به چه معنی است؟
 - ۲- «غو» در مصراع «چو او را بدیدند برخاست غو» یعنی ... :
 - ۳- «خست» در مصراع «همی ریخت آب و همی خست روی» یعنی ... :
 - ۴- کلمه‌ی مشخص شده در مصراع «چنین گفت موبد به شاه جهان» به چه معنی است؟
 - ۵- غلط های املائی متن زیر را بیابید و اصلاح کنید.
- یکی از ملوک عجم حکایت کنند که دست تناول به مال رعیت دراز کرده بود و جور اذیت آغاز کرده تا جایی که خلق از مکاید فعلش به جهان برفتند و از گرتب جورش راه قربت گرفتند. باری به مجلس او در ، کتاب شاهنامه همی خواندند در ذوال مملکت ضحاک و عهد فریدون . وزیر ملک را پرسید : «هیچ توان دانستن که فریدون که گنج و ملک هشتم نداشت ، چگونه بر او مملکت مقرر شد؟» گفت : «آن چنان که شنیدی خلقی بر او به تعصب گرد آمدند و تقویت کردند و پادشاهی یافت.»

پاسخ سوالات تشریحی درس دوازدهم

- ۱- شتر به ویژه شتر قوی هیکل و درشت اندام
- ۲- فریاد ، بانگ خروش
- ۳- خستن : زخمی کردن ، مجروح کردن
- ۴- روحانی زرتشتی
- ۵- تناول - غربت - زوال - حشم

قلمرو ادبی:

- ۶- بیت «همی کند سودابه از خشم موی / همی ریخت آب و همی خست روی» کدام آرایه‌ها را دارد؟
 - ۷- یک آرایه ادبی برای مصرع دوم بنویسید. «یکی تازی ای برنشسته سپاه همی خاک نعلش برآمد به ماه» سال ۸۸
 - ۸- آرایه مشترک دو مصرع زیر را مشخص کنید.
- الف) زمین گشت روشن تر از آسمان (ب) همی خاک نعلش برآمد به ماه
- ۹- مفهوم کنایه ها را در ابیات زیر بنویسید.
 - الف) چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی بیاید زدن سنگ را بر سبو
 - ب) همان به کزین زشت کردار ، دل بشویم کنم چاره دل غسل
 - ۱۰- هر یک از ابیات زیر بیانگر کدام یک از زمینه های حماسه است؟
 - الف) چنان آمد اسپ و قبای سوار که گفتی سمن داشت اندر کنار
 - ب) اگر کوه آتش بود بسپریم ازین تنگ خوار است اگر بگذرم
 - ۱۱- مصرع دوم بیت زیر بیانگر کدام ویژگی حماسی است؟
- «چو بخشایش پاک یزدان بود دم آتش و آب یکسان بود»

جواب:

- ۶- کنایه، جناس، مراعات نظیر
- ۷- اغراق - ماه مجاز از آسمان - خاک نعلش برآمد به ماه : کنایه از سرعت زیاد (یک مورد کافیست)

۹- الف) سنگ بر سبزو زدن کنایه از آزمایش و امتحان

ب) دل شستن کنایه از صرف نظر کردن، رها کردن

۱۰- الف) خرق عادت (ب) قهرمانی

۱۱- خرق عادت

قلمرو فکری :

۱۲- مفهوم اصلی مصرع اول را بنویسید.

«سراسر همه دشت بریان شدند بر آن چهر خندانش گریان شدند»

۱۳- مفهوم مصراع « که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار » چیست؟

۱۴- باتوجه به بیت «سر پر زشرم و حیایی مراست اگر بی گناهم رهایی مراست» سیاوش رهایی خود را در چه می داند؟

۱۵- «به گفتن نشانیدن» در مصراع «همی با سیاوش به گفتن نشانید» ؛ یعنی ... :

۱۶- «سیاوش را کرد باید درست» ؛ یعنی ... :

۱۷- در بیت «به صدکاروان اشتر سرخ موی / همی هیزم آورد پرخاش جوی» پرخاش جوی کیست؟

۱۸- در بیت « فرود آمد از اسب کاووس شاه پیاده سپهبد ، پیاده سپاه » منظور از سپهبد چه کسی است؟

۱۹- در بیت « مگر آتش تیز پیدا کند گنه کرده را زود رسوا کند » واژه «مگر» به چه معنایی به کار رفته است؟

۲۰- باتوجه به بیت « چو او را بدیدند برخاست غو که آمد ز آتش برون شاه نو » منظور از «شاه نو» چه کسی است ؟

۲۱- «موبد» در مصراع «چنین گفت موبد به شاه جهان ... » چه کسی است؟

۲۲- در بیت «مگر کاتش تیز پیدا کند / گنه کرده را زود رسوا کند» اعتقاد بر این است که ...

۲۳- «بدان گه که شد پیش کاووس باز فرو آمد از باره ، بردش نماز » ؛ نماز بردن یعنی ... :

جواب :

۱۲- همه مردم غمگین شدند ۱۳- آتش دوزخ در برابر این سخن (تهمت) برای من ناچیز و بی ارزش است. ۱۴- در

اثبات بی گناهی ۱۵- روبه رو کردن ۱۶- باید سیاوش را اصلاح و تنبیه کرد. ۱۷- کی کاووس ۱۸- کاووس

۱۹- شاید (امید است) ۲۰- سیاوش ۲۱- روحانی مشاور در امور سلطنت ۲۲- بی گناهان در آتش نمی سوزند.

۲۳- تعظیم و ستایش کردن .